

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2024-08-20 Nr. NV-2203

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-1065 TAIS-24-11528(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. BALANDŽIO 13 D. NUTARIMO NR. 364 „DĖL UŽ ANTRINĖS VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ IR MEDIACIJĄ MOKAMO UŽMOKESČIO DYDŽIŲ NUSTATYMO IR MOKĖJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2024-09-01	Teisingumo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-08-20	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA
<p>Nutarimo projektu įgyvendinamos 2024 m. birželio 13 d. priimto Mediacijos įstatymo pakeitimo įstatymo¹ nuostatos, kuriomis įstatyme atsisakyta detalaus iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų mediacijos paslaugų (mediacijai skiriamų valandų skaičiaus) apmokėjimo reguliavimo, atitinkamas nuostatas perkeliant į Vyriausybės tvirtinamas Taisykles².</p> <p>Pagal galiojančią teisinį reguliavimą, <u>šiuo metu valstybės finansuojamos 6 valandos, skirtos privalomajai mediacijai</u>: 1 valanda mediacijai pasirengti (susipažinti su ginčo medžiaga, parengti pranešimus ginčo šalims), 4 valandos mediacijai vykdyti (dalyvauti mediacijos susitikimuose tiesiogiai ar naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis), 1 valanda mediacijos rezultatams įforminti (pranešimams Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai (toliau – Tarnyba) ar teismui rengti). Taip pat po 6 valandas valstybės finansuojamos teisminė civilinių ginčų mediacija ir neteisminė administracinio ginčo mediacija.</p> <p><u>Privalomosios mediacijos šeimos ginčiuose galiojančio teisinio reguliavimo poveikio ex post vertinimo metu³ nustatytas valstybės finansuojamų privalomosios mediacijos valandų skaičiaus nepakankamumas mediacijai atlikti ir pasiūlyta įvertinti valstybės finansuojamų privalomosios mediacijos valandų skaičiaus didinimo galimybes, siekiant geresnių privalomosios mediacijos procesų rezultatų.</u></p>

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS
<p><u>Siūloma didinti valstybės finansuojamų privalomajai mediacijos skiriamų valandų skaičių iki 8 valandų (teisminei civilinių ginčų mediacijai ir neteisminei administracinio ginčo mediacijai skiriamo valstybės finansavimo iki 6 valandų nekeisti), nustatyti galimybę mediatoriui lanksčiau paskirstyti iš valstybės biudžeto apmokamas valandas (nors nustatomos laiko ribos tam tikriems su mediacijos procesu susijusiems veiksams atlikti, tačiau likęs neišnaudotas laikas gali būti skiriamas mediacijos vykdymo laikui).</u></p> <p><u>Siūloma papildyti Taisykles ir nustatyti, kad:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• už privalomąją mediaciją mokami 8 užmokesčio baziniai dydžiai (toliau – UBD) (8 valandos);• už neteisminę administracinių ginčų mediaciją ir už teisminę mediaciją mokami 6 UBD (6 valandos);

¹ Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo Nr. X-1702 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3¹ straipsniu įstatymas Nr. XIV-2722, priimtas 2024 m. birželio 13 d.

² Vyriausybės 2016 m. balandžio 13 d. nutarimas Nr. 364 „Dėl Už antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą ir mediaciją mokamo užmokesčio dydžių nustatymo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“

³ Teisingumo ministerijos atlikto ex post vertinimo 2022 m. gruodžio 30 d. ataskaita Nr. 5R-1385 (teisingumo ministro 2022 m. balandžio 4 d. įsakymas Nr. 1R-119 „Dėl Privalomosios mediacijos šeimos ginčiuose galiojančio teisinio reguliavimo poveikio ex post vertinimo atlikimo“)

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

- apskaičiuojant mediatoriams už privalomąją mediaciją mokamą užmokestį ir atsižvelgiant į faktinį mediacijos vykdymo laiką, 8 valandas mediatorius gali paskirstyti savo nuožiūra, tačiau pranešimui kitai ginčo šaliai siųsti ir kitiems su tuo susijusiems veiksams atlikti gali būti skiriama ne daugiau kaip 1 valanda; pasirengti privalomajai mediacijai gali būti skiriama ne daugiau kaip 1 valanda; privalomosios mediacijos rezultatams įforminti gali būti skiriama ne daugiau kaip 1 valanda;
- apskaičiuojant mediatoriams už neteisminę administracinių ginčų mediaciją ir už teisminę mediaciją mokamą užmokestį ir atsižvelgiant į faktinį mediacijos vykdymo laiką, 6 valandas mediacijai mediatorius gali paskirstyti savo nuožiūra, tačiau pasirengti mediacijai gali būti skiriama ne daugiau kaip 1 valanda; mediacijos rezultatams įforminti gali būti skiriama ne daugiau kaip 1 valanda;
- jeigu pasibaigus iš valstybės biudžeto lėšų apmokamam privalomosios mediacijos, neteisminės administracinių ginčų mediacijos ir teisminės mediacijos laikui galutinis susitarimas dėl taikaus ginčo sprendimo dar nepasiektas, ginčo šalys gali toliau savanoriškai tęsti mediaciją ginčo šalių lėšomis (toks reguliavimas įstatyme nustatytas ir šiuo metu).

IGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Nutarimas turi įsigalioti nuo įstatymo nuostatų įsigaliojimo 2024 m. rugsėjo 1 d.

Nuostatos dėl privalomajai mediacijai vykdyti skiriamų valandų, apmokamų iš valstybės biudžeto, didinimo 2024 m. bus įgyvendinamos iš Tarnybai skirtų asignavimų.

Mediacijos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto aiškinamajame rašte buvo nurodyta, kad įvertinus Tarnybos turimus statistinius duomenis, kurie rodo 25 proc. privalomųjų mediacijų skaičiaus augimą per 2023 m. pirmus tris ketvirčius ir planuojant atitinkamą privalomųjų mediacijų skaičių, 2025 m. bus reikalinga 645 000 Eur valstybės biudžeto lėšų, t. y. bus reikalinga 129 000 Eur papildomų valstybės biudžeto lėšų lyginant su 2024 m. Tarnybai skirtais asignavimais.

Lietuvos Respublikos Seime svarstant Mediacijos įstatymo pakeitimus, buvo papildomai įvertintas valstybės biudžeto lėšų poreikis. Dėl priimtų pakeitimų – funkcijų perskirstymo tarp mediatorių ir Tarnybos (į mediacijos procesą ginčo šalį kvieštų pats mediatorius, o vietoje anksčiau Tarnybos vykdytos funkcijos – pranešimų siuntimo ginčo šaliai, Tarnyba atliks mediatorių atranką ir priims sprendimą dėl mediatoriaus paskyrimo), Tarnybai 2025 m. bus reikalinga papildoma 128,7 tūkst. Eur suma. Ši suma yra įtraukta į Teisingumo ministerijos valdymo srities poreikius, pateiktus Lietuvos Respublikos finansų ministerijai.

Taigi, realus patikslintas biudžeto lėšų poreikis (įskaitant siūlymą didinti užmokesčio bazinį dydį 1 Eur 2025 ir 2027 metais) šiai priemonei yra: 2025 m. – 804 tūkst. Eur; 2026 m. – 924 tūkst. Eur; 2027 m. – 1059 tūkst. Eur. Tarnybai 2024 metais šiai priemonei skirta 516 000 Eur.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas derintas su Finansų ministerija, Lietuvos mediatorių rūmais, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba ir valstybės įmone Registrų centru. Projekto rengėjai teikime nurodė, kad Lietuvos mediatorių rūmų pateikti pasiūlymai dėl projekto su šių rūmų atstovais buvo aptarti 2024 m. liepos 24 d. vykusio darbinio susitikimo metu ir atsižvelgiant į jo rezultatus projektas patikslintas.

Nutarimo projektas aptartas 2024 m. rugpjūčio 20 d. tarpinstituciniame pasitarime.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Nutarimo projektu prisidedama prie Aštuonioliktosios Vyriausybės programos, kuriai pritarta Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, 186 papunktyje numatyto siekio – siekdami kokybiško teismų darbo, tęsime teisinio reguliavimo peržiūrą atsisakant teismams nebūdingų funkcijų, plečiant ikiteisminį ginčų sprendimą ir skatinant mediaciją – įvykdymo.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Asta Klapatauskienė

Viešojo valdymo grupė